

Vreme: 17.07.2026 14:45

Medij: rts.rs

Link: <https://www.rts.rs/vesti/politika/5999338/ek-srbija-ispunila-znacajan-deo-preporuka-venecijanske->

Autori:

Teme: Evropska komisija

Naslov: EK: Srbija ispunila značajan deo preporuka Venecijanske komisije, ostaje zabrinutost zbog autonomije tužilaštva

4727

Srbija je ispunila značajan deo preporuka Venecijanske komisije u vezi sa spornim izmenama pravosudnih zakona, ali zabrinutost zbog autonomije tužilaštva ostaje, dok su politički pritisci na pravosuđe i tužilaštvo tokom protekle godine značajno porasli, navodi se u najnovijem Izveštaju Evropske komisije o vladavini prava u Srbiji.

Komisija navodi da su izmene zakona usvojene početkom godine uklonile deo mehanizama zaštite autonomije tužilaštva i nezavisnosti sudstva, otežavajući sprovođenje ustavne reforme iz 2023. godine i konstatuje da je nakon "naknadnih zakonskih i drugih mera", Venecijanska komisija ocenila da je Srbija sprovedla "značajan deo" njenih preporuka. "Politički pritisci na pravosuđe i tužilaštvo značajno su povećani, uz ograničene reakcije Visokog saveta sudstva, Visokog saveta tužilaštva, Vlade i Narodne skupštine", navodi se u godišnjem izveštaju o vladavini prava. Pored država članica Evropske unije, ovaj izveštaj treću godinu zaredom obuhvata i četiri zemlje kandidata - Albaniju, Crnu Goru, Severnu Makedoniju i Srbiju. Komisija konstatuje da zabrinutost zbog autonomije tužilaštva ostaje prisutna, kao i da postoje prepreke i pokušaji neprimerenog uticaja na efikasan rad Tužilaštva za organizovani kriminal. Kada je reč o borbi protiv korupcije, Evropska komisija ocenjuje da većina aktivnosti iz prethodnog Akcionog plana za borbu protiv korupcije nije realizovana i da je prenetu u novi plan. U izveštaju se navodi da Srbija još nije uspostavila ubedljiv bilans rezultata u istragama, optužnicama i pravosnažnim presudama u slučajevima korupcije na visokom nivou. Među problemima se navode i trajne slabosti u proveru imovinskih kartona i sukoba interesa, izazovi sa kojima se suočavaju uzbunjivači koji prijavljuju korupciju, kao i široka upotreba izuzetaka od Zakona o javnim nabavkama, čime se zaobilaze antikorupcijske zaštitne mere. REM, medijske slobode i pritisci na novinare U delu posvećenom medijima, Komisija ocenjuje da se audiovizuelno tržište u Srbiji i dalje suočava sa ozbiljnim izazovima zbog izostanka funkcionalnog organa odlučivanja u Regulatornom telu za elektronske medije (REM). Kao najnoviji pomak navodi se da je Narodna skupština početkom jula ponovo pokrenula proces izbora članova Saveta REM-a usvajanjem autentičnog tumačenja Zakona o elektronskim medijima. Ipak, zabrinutost zbog uređivačke autonomije i pluralizma javnih medijskih servisa i dalje postoji, dok su politički i ekonomski uticaj na medije, kao i dalja koncentracija medijskog tržišta, označeni kao razlog za ozbiljnu zabrinutost. Komisija ocenjuje i da se medijski zakoni i strategija ne primenjuju adekvatno, posebno kada je reč o transparentnosti vlasništva i pravičnosti raspodele javnog finansiranja medija. Ukazuje se i da se novinari često suočavaju sa odbijanjem institucija da dostave informacije od javnog značaja ili sa izostankom odgovora na njihove zahteve. Prema izveštaju, bezbednost novinara dodatno je pogoršana, uz porast fizičkih napada, pretnji, zastrašivanja i govora mržnje. Ograničena uloga parlamenta i zastoj izbornih reformi Evropska komisija navodi i da je rad Narodne skupštine i njena kontrolna funkcija i dalje ograničena nedostatkom suštinske političke debate, kao i slabim mogućnostima poslanika da utiču na zakonodavni proces. Dodaje se da napredak u izbornim reformama i revizija biračkog spiska tek treba da budu u potpunosti sprovedeni. U izveštaju se takođe konstatuje da je pravni okvir za javne konsultacije i njegovo sprovođenje nazadovao, uz smanjenje broja konsultacija i niže standarde njihovog sprovođenja. Komisija ocenjuje da većina nezavisnih institucija koje se bave zaštitom ljudskih prava i dalje radi uz ograničene resurse, dok se njihove preporuke nedosledno sprovode. Posebna pažnja posvećena je položaju civilnog društva. Evropska komisija navodi da su organizacije civilnog društva tokom protekle godine bile izložene rastućim pritiscima, napadima i zastrašivanju, uključujući i od strane visokih državnih funkcionera. Izveštaj kao deo priprema za pristupanje EU U opštem pregledu izveštaja navodi se i da prijavljeni slučajevi prekomerne upotrebe sile policije protiv demonstranata do sada nisu doveli do osuđujućih presuda. Godišnji Izveštaj o vladavini prava jedan je od ključnih mehanizama Evropske komisije za praćenje stanja demokratije, pravosuđa, borbe protiv korupcije i medijskih sloboda u državama članicama EU; Komisija naglašava da je uključivanje Srbije, Crne Gore, Albanije i Severne Makedonije u godišnji Izveštaj o vladavini prava deo nastojanja da zemlje kandidati budu postepeno uključene u mehanizme Evropske unije i pripremljene za održavanje visokih standarda vladavine prava pre i nakon eventualnog pristupanja Uniji.

